

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

філологічний факультет

Кафедра зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Література Латинської Америки

обов'язкова

Освітньо-професійна програма Зарубіжна література та теорія літератури

Спеціальність 035 Філологія (зарубіжна література та теорія літератури)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

філологічний факультет

Мова навчання українська

Розробники: кандидат філологічних наук, асистент, асистент кафедри зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології **Юлія Вікторівна Ісапчук**;

Профайл викладача (-ів) http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=286

Контактний тел. 38072584887;

E-mail: y.isapchuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=165>

Консультації **середа (14.30-15.30)**

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Курс передбачає ознайомлення студентів зі специфікою формування національних літератур країн Латинської Америки: особливості естетичного і духовного впливу західноєвропейської культури, процес формування культурної самосвідомості Нового світу та генезу латиноамериканського типу художньої свідомості, поєднання фольклорно-міфологічного та епічного начал в одне естетичне ціле, наочно демонструє особливості творчої манери та стилю, естетичних та світоглядних позицій провідних представників окресленого літературного регіону.

2. Мета навчальної дисципліни:

Метою цієї дисципліни є ознайомлення студентів зі своєрідністю історичного шляху розвитку країн Латинської Америки, формування культурної самосвідомості їхніх народів, виявлення особливостей естетичного і духовного впливу західноєвропейської культури; з'ясування специфіки латиноамериканського типу художньої свідомості та поєднання фольклорно-міфологічного та епічного начал в одне естетичне цілей на прикладі найзнаковіших авторів зазначеного регіону.

3. Завдання: полягає у логічному, чіткому, доступному для студентського сприйняття викладенні матеріалу, що підлягає аналізу; у контролі самостійної роботи студентів з опрацюванням як критичного, так і художнього матеріалу.

4. Пререквізити. Теорія літератури, історія літератури, філософія, історія, культурологія.

5. Результати навчання

знати особливості літературного процесу в Південній Америці та Мексиці, національні літературні премії, знакові письменницькі постаті та їхні творчі здобутки.

вміти робити ґрунтовний аналіз та давати компетентну оцінку літературним явищам літератури Латинської Америки; виділяти найбільш вартісні та знакові художні зразки; аналізувати художні тексти, послуговуючись набутками історико-літературного та теоретико-методологічного аналізу.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4	7	4	120	30	15			69	6	екзамен

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					с.р.
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Формування національних літератур країн Латинської Америки													
Тема 1. Специфіка становлення літератури Латинської Америки	9	2	1		1	5							

Тема 2. Розвиток словесного мистецтва іспаномовної Америки XVII ст. (Х.І. де ла Крус)	7	2	1			4						
Тема 3. Романтизм: формування національних літератур іспаномовної Латинської Америки.	9	2	1		1	5						
Тема 4. Модернізм в літературах Латинської Америки. Післявоєнна поезія. Жанр «чорної поезії».	9	2	1		1	5						
Тема 5. Література гаучо. Іспаноамериканський роман.	7	2				5						
Разом за змістовим модулем 1	41	10	4		3	24						
Змістовий модуль 2. Вихід латиноамериканської літератури на світову арену у XX ст.												
Тема 1. Література Мексики. Творчість К. Фуентеса.	7	2				5						
Тема 2. Португаломовна література Південної Америки: Бразилія. Творчість Ж. Амаду та К. Ліспектор	10	2	2		1	5						
Тема 3. Літератури Андійського комплексу XX ст.: Перу, Болівія, Еквадор (М.В. Льоса)	9	2	2			5						
Тема 4. Виникнення та особливості методу «магічного реалізму». Література Чилі (І. Альєнде).	9	2	1		1	5						
Тема 5. Література Гватемали у контексті ареалу Центральної Америки (М. Астуріас).	8	2	1			5						

Тема 6. Література Куби та Венесуели (А. Карпентьер, М. Сільва).	8	2	1			5						
Тема 7. Література Колумбії. Творчість Г. Г. Маркеса.	9	2	1		1	5						
Тема 8. Література Ла-Плати: Уругвай (О. Кірога та Х. Онетті). Творчість Х.Л. Борхеса. Новелістика автора.	8	2	1			5						
Тема 9. Латиноамериканський постмодернізм: приклад Аргентини. Новелістика й лірика Х.Л. Борхеса. Романістика Х. Кортасара.	11	4	2			5						
Разом за змістовим модулем 2	80	20	12		3	45						
Усього годин	120	30	15		6	69						

3.2.1. Теми практичних занять

№	Назва теми
1	Іспаномовна драматургія колоніальної Латинської Америки (Х.І. де ла Крус).
2	Латиноамериканська лірика XIX-XX ст.
3	Бразильський роман: Ж. Амаду та К. Ліспектор.
4	Творчість М. В. Льоси. Поетика «мільних опер» в романі «Тітонька Хуліо і писака».
5	Антидиктаторський роман М. Астуріаса „Сеньйор Президент”. Тематична багатшаровість роману І. Альєнде „Японський коханець”.
6	Проза Мігеля Отеро Сільви. Роман «Коли хочеться плакати, не плачу». Інтермедіальність А. Карпентьера „Концерт бароко”.
7	Авторська міфологія Габрієля Гарсії Маркеса. Роман „Сто років самотності” та повість „Полковнику ніхто не пише”.
8	Мала проза О. Кіроги. Пошуки власного Я у романі Х. Онетті „Коротке життя”.
9	Новелістика та лірика Х. Л. Борхеса.
10	Художній дискурс Х. Кортасара („Гра в класики”, „Виграші”).

3.2.2. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1	Підготовка рефератів на теми, які визначаються в індивідуальному порядку та стосуються інших аспектів матеріалу, що вивчається, ніж ті, які озвучені на лекціях.
2	Ведення читацьких щоденників.
3	Структурно-естетичний аналіз інших творів авторів, аніж ті, які опрацьовуються в рамках програми.
4	Аналіз сучасних медіальних ресурсів, присвячених окремим авторам чи темам, також іноземними мовами.
5	Перегляд наявних екранізацій чи інсценізацій творів.

3.2.3. Самостійна робота

№	Назва теми
1	Крус Х.І. Божественний нарцис. Пристрасті у домі. Лірика. Фуентес К. Спокійна совість.
2	Латиноамериканська лірика (XIX-XXст.)
3	Амаду Ж. Капітани піску (Генерали піщаних кар'єрів). Ліспектор К. Час зірки.
4	Льоса М.В. Тітонька Хулія і писака. Витівки кепського дівчиська.
5	Альєдне І. Японський коханець. Астуріас М. Сеньйор Президент.
6	Карпентьер А. Царство земне (Царство від світу цього). Концерт бароко. Сільва М.О. Коли хочеться плакати, не плачу
7	Маркес Г.Г. Полковнику ніхто не пише. Сто років самотності
8	Кірога О. Зарізана курка. Дієта і кохання (новели). Онетті Х.К. Коротке життя
9	. Борхес Х.Л. <u>новели</u> : Чоловік із рожевого перехрестя; Алеф; Сад з розгалуженими стежками; Вавилонська бібліотека; Творець; Історія вічності; Метафора; Невмирущий; Письмена Бога; Борхес і я; Лірика.
10	Кортасар Х. Гра в класики. Виграші

4. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) відповідь студента.

Формами підсумкового контролю є екзамен.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- стандартизовані тести;
- проекти (індивідуальні та командні, дослідницько-творчі проекти);
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
	Оцінка (бали)
Відмінно	A (90-100)
Добре	B (80-89)
	C (70-79)
Задовільно	D (60-69)
	E (50-59)
Незадовільно	FX (35-49)
	F (1-34)

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота														Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2									40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14		
6	6	6	6	6	3	4	3	3	3	3	3	4	4		

5. Рекомендована література

5.1. Базова

1. Гирин Ю. Н. Поэтика сверхпределности: к интерпретации художественных процессов латиноамериканской культуры / Юрий Гирин. – СПб. : Алетей, 2008. – 215 с.
2. Земсков В. В. О литературе и культуре Нового Света. – М.; СПб.: Центр гуманитарных инициатив, Гнозис, 2014. – 592 с.
3. История литератур Латинской Америки. – Кн. 3: Конец XIX — начало XX в. / Отв. Ред. Земсков В.Б. – М.: Наследие, 1994. – 654 с.
4. История литератур Латинской Америки. XX век: 20–90-е годы. Кн. 4. Ч. 1–2. М., 2004. – 582 с.+ 693 с.
5. История литератур Латинской Америки. Кн. 1: От древнейших времен до начала Войны за независимость / Отв. Ред Земсков В.Б. – М.: Наука, 1985 – 671 с.
6. История литератур Латинской Америки. Кн. 2: От Войны за независимость до завершения национальной государственной консолидации (1810—1870-е годы) / Отв. Ред. Кутейщикова В.Н. — М.: Наука, 1988. – 656 с.
7. История литератур Латинской Америки. Кн. 5: Очерки творчества латиноамериканских писателей XX века / Отв. Ред. В.Б. Земсков, А.Ф. Кофман. – М.: ИМЛИ, 2005. – 687 с.
8. История литератур Латинской Америки. Конец XIX – начало XX века (1880–1910-е гг.). Кн. 3. – М., 1994.
9. История литератур Латинской Америки. От Войны за независимость до завершения национальной государственной консолидации (1810–1870-е гг.). Кн. 2. – М., 1988.
10. Кофман А.Ф. Латиноамериканский художественный образ мира. – М.: Наследие, 1997. – 318 с.
11. Латиноамериканська література XX-XXI століть: жанри, автори, стилі / Глухівський держ. педагогічний ун-т. Кафедра зарубіжної літератури ; уклад. Г. Й. Давиденко [та ін.]. - Глухів : РВВ ГДПУ, 2008. – 100 с.
12. Латиноамериканські повісті та оповідання / Г. Гарсія Маркес [та ін.] ; пер. М. Жердинівська. - К. : КМЦ "Поезія", 2003. - 198 с.
13. Оржицький І. Ми – правда і світло, обернені в камінь... : монографія про літератури Перу, Болівії та Еквадору. – Е.: ЮНІВЕРС, 2006. – 272 с.
14. Покальчук Ю. Сучасна латиноамериканська проза. – К., 1978.
15. Торрес-Риосоко А. Большая латиноамериканская литература. – М., Прогресс, 1972. – 320 с.

5.2. Допоміжна

1. Висоцька Р. Р. Новела "Вавилонська бібліотека" Хорхе Луїса Борхеса в контексті естетики літератури постмодернізму [Електронний ресурс] / Р. Р. Висоцька // Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету. Філологія, педагогіка, психологія. - 2014. - Вип. 29. - С. 191-195. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkyu_2014_29_28
2. Дзись Г. Інтертекстуальність малої прози Х. Л. Борхеса [Електронний ресурс] / Г. Дзись // Питання літературознавства. - 2009. - Вип. 77. - С. 122-128. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pl_2009_77_17

3. Земсков В. Алехо Карпентьер – изобретатель Латинской Америки: Предисловие// Карпентьер А. Мы искали и нашли себя. – М., 1984.
4. Книга песчинок: Фантастическая проза Латинской Америки. – Л., 1990.
5. Константинова Н Многоголосица культур: продолжение карнавала / Наталия Константинова. - М.: Политическая энциклопедия, 2015. – 143 с.
6. Константинова Н. Страна карнавала: Несколько эссе о бразильской культуре / Наталия Константинова. – М.: Наука, 2003. – 143 с.
7. Кофман А.Ф. Латиноамериканский художественный образ мира. – М.,1997.
8. Культура стран Центральной Америки; за ред. П.А. Пичугина. – М., 1993. – 267 с.
9. Латинская Америка: Литературный альманах, вып. 1-6; Литературная панорам. Вып. 7. – М., 1983-1990.
10. Нерсесов Я.М. Міфи Центральної і Південної Америки // Я.М. Нерсесов. М. : Астрель, 2004. – 284 с.
11. Механизмы культурообразования в Латинской Америке. – М., 1994.
12. Степанов Г.В. Поучительный эксперимент Хорхе Луиса Борхеса // Язык. Литература. Поэтика. – М., 1988.
13. Тертерян И.А. Человек мифотворящий: о литературе Испании, Португалии и Латинской Америке. – М.: Советский писатель, 1988. – 560 с.
14. Художественное своеобразие литератур Латинской Америки. / Отв. Ред. И.А. Тертерян. – М., Наука, 1976. – 372 с..
15. Чорна Н. В. Інтратекстуальність як прояв парадигматичних відношень у дискурсах Х. Л. Борхеса, Х. Кортасара, А. Біой Касареса, Г. Г. Маркеса [Електронний ресурс] / Н. В. Чорна // Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. – 2010. – Вип. 18. – С. 473-480. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psptkl_2010_18_60

8. Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. <http://chtyvo.org.ua>
3. www.ae-lib.org.ua
4. www.academia.edu
5. <http://diasporiana.org.ua>
6. <http://poetyka.uazone.net/translat.html>
7. <http://www.ukrcenter.com>
8. <http://www.ilnan.gov.ua/index.php/uk/publikatsii>
9. www.irbis-nbuv.gov.ua